

ANA DİLİ MERKEZLİ KODLAMALI YABANCI DİL ÖĞRETİMİ

Orhan AKBAŞ

Özet

Öğretmen ve öğrenci verimliliği açısından, Dünyada yabancı bir dil öğretimi ele alındığında, en çok kalkınmış ülkelerde, bu eğitimi alanların 1/10.000’ne bile bir yabancı dilin öğretilmediği gerçeği bilimsel verilerle tespit edilmiştir, Bu durum, ulusal ve kültürel kayıp açısından oldukça önemlidir. Bu kaybın önlenmesi ve kısa bir zamanda yabancı bir dilin etkin biçimde öğretilmesi “Nasıl bir yöntem kullanarak mümkün olabilir?” düşüncesiyle bir çalışma başlattık. Çalışmada bu sorun ele alınarak, çözümlene konusunda katkı sağlanmaya çalışıldı. Bu katkının sağlanmasında, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi’nde, yazımını bitirmiş olduğum “Kur’an-ı Kerim’den Türkçeleşmiş Kelimelerin Arapça Öğretiminde Kullanımı” konulu tezinden yararlanıldı. Çalışma neticesinde, temel kaynağımız olan Kur’an-ı Kerim’de, 1710 kök kelime, 66 adet kişi ve yer İsmi bulunmakta böylece 1776 adet kelimedenden toplam 12.447 türevde 54.565 adet kelime kullanıldığı tespit edilmiştir. Kur’an-ı Kerim’den Türkçeleşen kök kelimeler, 900 kök kelimenin üzerindedir. Türkçeye ödünçlenen bu kelimeler, Kur’an-ı Kerim’deki 1710 kök kelime açısından ele alındığında yarısından biraz fazlasının Türkçemize geçmiş olduğu gerçeğini ortaya çıkarmıştır. Kur’an-ı Kerim’den Türkçeleşen bu kelimelerin, yabancı bir dil olarak Arapça öğrenimi gören bir öğrencinin kelime ezberleme yükünü büyük ölçüde azaltacağı kanaati oluşmuştur. Ayrıca Arapçanın öğretimi, Ana dili Merkezli olarak planlanmış olup, anadilde kazanılmış “Dil Edinimi”, öğretilmek istenilen hedef dil Arapçaya “Kodlamalı” bir biçimde aktarımı tasarlanmıştır. Çalışmamız olan Ana dili Merkezli Kodlamalı Yabancı Dil Öğretimi’nde Avrupa Ortak Çerçeve Metni ve Dil Pasaportu Kriterleri göz önünde bulundurulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Arapça, Türkçe, Kodlama, Yabancı Dil, Ana dili.

Giriş

Öğretmen ve öğrenci verimliliği açısından, Dünyada yabancı bir dil öğretimi ele alındığında, *en çok kalkınmış ülkelerde*, bu eğitimi alanların 1/10.000'ne bile bir yabancı dilin öğretilmediği gerçeği bilimsel verilerle tespit edilmiştir, Bu durum, ulusal ve kültürel kayıp açısından oldukça önemlidir. (Yolcu, 2002, s. 53) Bu kaybın önlenmesi ve kısa bir zamanda yabancı bir dilin etkin biçimde öğretilmesi “Nasıl bir yöntem kullanarak mümkün olabilir?” düşüncesiyle bir çalışma başlattık. Çalışmada bu sorun ele alınarak, çözümleme konusunda katkı sağlanmaya çalışıldı. Çalışmamızda, literatür taraması yapılarak yabancı dil öğretimi alanında kaleme alınan kitaplar, tezler, makaleler, yerli ve yabancı kaynaklardan istifade edilmiştir. Bu verilerin yabancı dil öğretiminde “Ana Dili Merkezli Kodlamalı Yabancı Dil Öğretimi” başlıklı çalışmamıza ışık tutması bakımından gerekli izahatlar yapılmıştır. Şöyle ki; İnsanı insan yapan ve onu diğer varlıklardan ayırt eden en temel özelliklerin başında “Dil ve Düşünce” gelir. Hakikatte düşünme ile konuşma aynı hadisenin değişik tezahürleri olarak kendilerini gösterirler. Çünkü ifadesi mümkün olamayan bir düşünce anlamsızdır. İnsanoğlunun kendisini, düşüncesini ve duygularını ifade etmede kullandığı araçların en başında geleni, en önemlisi, en kolayı ve en kullanışlı olanı elbette ki ses ile sağlanan iletişim biçimi anlamında dil olgusudur. (Güler, 2004, s. 169-182)

Üzerinde yaşadığımız ve her türlü yaşam tarzını içinde barındıran olağanüstü bir eko sisteme sahip olan Dünyamız, her türlü hareketini bir sistem içerisinde icra etmektedir. Dünya kendi eksenini etrafındaki dönme hareketini batıdan doğuya doğru yapar. Bu turu 24 saatlik bir zaman diliminde tamamlar ve buna bir gün denir. Güneşin doğduğu zaman sabahı tam tepe noktasına dikildiği zaman öğleyi battığı zaman ise akşamı ifade eder. Dünya güneş etrafında dolanımını 365 gün 6 saatte tamamlar ve buna da yıllık hareket denir. (Yılmaz, Yavuz, & Avan, 2018, s. 35-37) Dünyanın kendi eksenini etrafında dönmesiyle gece ve gündüzün, Güneşin etrafında dönmesi ve dönme ekseninin düşeyle 23,27 derece (Sever, 2005) açı yapmasıyla mevsimlerin meydana gelmesi bu sisteme bir örnek olarak gösterilebilir. Her canlı ve olgu bir sisteme ve bir kurala tabidir. Basitçe örneklediğimiz ve herkesçe genel kabul görmüş gece ve gündüz ile mevsimlerin oluşumu gibi Hz. Allah'ın yarattığı her şey Sünnetullah (Çelebi, 2010)

dahilindedir. Yani özetle hiçbir şey kuralsız ve tesadüfî değildir. İşte insanlar arasındaki iletişimin en önemli aracı olan dil denen olgu da böyledir. Yaşayan, değişen, gelişen ve büyüyen bir olgu olan dilin gelişi güzel kuralsız olması elbette düşünülemez. Dilin bu durumu dile özel bir ilgi gösterilmesine, bir sistem içerisinde yazılıp çizilmesine zemin hazırlamış ve bu alanda çalışma yapılmasını zaruri kılmıştır. Arap dili ekseninde filoloji ve gramer konulu çalışmaların yapıldığı bilinmektedir. Birçok sebebe mebni olarak başlatılan bu çalışmaların başında Arapların kendi bölgelerindeki dil hatalarının çok fazla artmasından ve ortak dilin dejenere olabileceği endişesi ve özellikle de Kur'an-ı Kerim merkezli düşünce ve kaygı gelmektedir. Yeni Müslüman olan topluluklar tarafından Kur'an-ı Kerim'in doğru olarak anlaşılması, her türlü bozulma tehlikelerine karşı muhafazası ve orijinal bir metin olarak sonraki nesillere aktarılabilmesi, dil, gramer ve dilbilim alanında titiz çalışmaları ve araştırmaları gerekli kılmıştır (Akbaş, 2016). Öyle ise bu kadar önemli olan ve üzerinde bilimsel çalışmaların başlatıldığı “dil” olgusu nedir ya da neyi ifade etmektedir? Bu sorunun cevabını vermek dil olgusunun daha kolay anlaşılmasını sağlayacaktır. Bu nedenle “Dil” denen olguyla ilgili yapılan tanımlara bir göz atmak gerekir. Biz çalışmamızda, dil ile ilgili çok sayıda yapılan tanımlamalardan sadece çalışmamıza ışık tutacak birkaç tanımı zikrettik. Bu tanımlar şunlardır:

Dil, bir alışkanlıklar bütünüdür(Bloomfield). Dil, sınırlı sayıda sözcük ve kurallardan yararlanarak türetilebilecek sınırsız sayıda tümceden oluşan bir bütündür(Chomsky). Dil, bir içgüdüdür(Pinker). (Toklu, 2009, s. 18). “İnsanın düşüncelerini, duygularını ve meramını ifade etmek üzere sesleri, heceleri, kelimeleri ve cümle gruplarını anlamlı ve ahenkli bir şekilde bir araya getirerek oluşturduğu semboller bütünü diye tanımlayabileceğimiz dil, onun kendi varoluşunu ifade etmesi açısından olmazsa olmaz unsurlardan biridir.” (Demir, 2008, s. V) Ayrıca bu tanımlara ek olarak bir de dünyada ilk defa dilin tanımını yapan, kuramsallaştıran ve Arapça kelimelerin türeme biçimlerini de ciddi bir şekilde inceleyen, bu bağlamda “el-ıştikâku'l-ekber” tabirini ilk defa kullanan ve bu suretle Arap dili etimolojisinin temellerini atan ve çalışmalarının hemen hepsini dil alanında yapan (Yavuz, 1999) İbn Cinnî'nin dil tanımı yapılarak iktifa edilecektir. Onun dili tanımlaması şöyledir:

[أصوات يعبر بها كل قوم عن أغراضهم.] “Her toplumun maksatlarını kendileriyle tabir ettikleri seslerdir.” (Et-Tayyar, 2011, s. 34) diye tanımlar. İbn Cinnî'nin bu tanımı ele alındığında ise dört önemli kavram göze çarpar. Bunlar: Dilin, seslerden (أصوات) meydana gelmesi, bir ifade aracı (يعبر بها) olması, kavimsel bir tarafının (كل قوم) bulunması ve maksatları ifade edebilme aracı (عن أغراضهم) olmasıdır. (Yavuz, 1996) Çalışmada, İbn Cinnî'nin tanımında geçen ve bizim içinde birinci derecede öncelik arz eden kısmı (أصوات) dilin seslerden meydana gelen bölümüdür. Çünkü bir kimsenin bir mesajı diğer bir kişiye ya da kişilere temel olarak ses ile iletebilmektedir. Bu hususta iletilecek mesajın sessel olarak kusursuz olması ve onun konuşulan dilde doğru bir telaffuzla yapılması, mesajı alacak olan kişi ya da kişilerde, mesajın doğru anlaşılması açısından çok büyük önem arz etmektedir. Tanımda geçen diğer ifadelerde elbette büyük bir öneme haizdir. Ancak sesin bulunmaması durumunda onların bir kıymeti yoktur. Daha doğrusu sesin yokluğu sessel iletişim bağlamında onları yok hükmüne sokar. Buradan hareketle herhangi bir millete mensup olan bir kimsenin kendi toplumunun her türlü toplumsal, kültürel ve sair olgularını ve herhangi bir konuda isteklerini aktarmasının en kolay yolu konuşmak suretiyle olur. İletişim kurmada mesajların aktarılması temelde sesle ifade edilmesi neticesinde gerçekleşir. İnsan, çevresindeki nesnelere algılamakta farklı duyu organlarını kullanır. Bir cismin sert mi yumuşak mı olduğunu dokunma duyusuyla, sesleri işitme duyusuyla, görselleri görme duyusuyla, kokuları koklama duyusuyla ve tatları da tatma duyusuyla algılamaktadır. Çevredeki her türlü olayları beynimize inanılmaz bir derecede mükemmel bir şekilde iletmekte olan bu duyular, beynin dışı açılan pencereleri olarak nitelenmektedirler. İşte beyne ulaşan bu bilgiler, aşama aşama belleğe kısa süreli, uzun süreli ve çok iyi sindirilmiş bilgiler olarak -teşbihte hata olmazsa bilgilerin bilgisayarın hard diskine kaydedildiği gibi- kaydedilir. (Korkmaz & Mahiroğlu, 2007, s. 97) Bu bilgilerin beyne ulaşması nasıl ki beynin dışı açılan pencereleri vasıtasıyla gerçekleşiyorsa, aynı şekilde zihinde zamanla çok iyi yerleşmiş aktif bilgilerin beyinden dışı aktarılması da dil sayesinde gerçekleşmektedir. İşte beş duyu organımız beyne her türlü bilgiyi iletirken bu bilgiler de dil sayesinde dışı istenildiğinde iletilmekte ve böylece iletişim gerçekleşmektedir. Tabii ki bu iletişimin gerçekleşmesindeki temel unsur sestir. Konuşan (sesin kaynağı) zihninde zamanla yerleşmiş çok sayıda kelimeleri bir düzen içinde muhatabına/dinleyene ulaştırmak istediğini

söyler/seslendirir muhatapta, konuşma duyusu/dil ile kendisine ifade edilen söylemi işitme duyusu/kulak ile dinleyerek kendi beynine zamanla yerleşmiş çok sayıdaki kelimeyle karşılaştırmak ve eşleştirmek suretiyle anlamayı gerçekleştirir. Ancak konuşan ile dinleyen arasında bu konuşma esnasında karşılıklı iletişimde zihindeki mevcut kelimeler karşılık bulamadığında, anlamada noksanlık olacağından dolayı, iletişim tam anlamıyla gerçekleşemeyecektir. O halde temel anlamda iletişimi sağlayan dili bir insan ne şekilde öğrenir diye düşündüğümüzde insanın bir dili doğduğu çevrede öğrendiği fikri hemen aklımıza gelir. Bununla beraber bu öğrendiği dil, onun Ana dili de olabilir birincil dili de olabilir. Örneğin bir Türk anavatanında doğup dilini annesinden ve doğduğu bu çevrede öğrendiği zaman bu dil, onun Ana dili olur. Ama bir Türk, başka bir ülkede doğduğunda oradaki çevrede öğrendiği dil onun birincil dili olur. Bu şekilde bir insanın doğduğu çevrede bir dili öğrenmesi kaçınılmaz olur. İster Ana dili isterse birincil dili olsun bunlar direkt çevreden öğrenildiği için, biz burada Ana dilin ve birincil dilin öğretiminden daha çok ikincil bir dilin inşası üzerine çalışmamızı kurgulamaktayız. Kurguladığımız bu ikincil dil yani hedef dil Arapça, Ana dili ise Türkçedir. Bu durumda Ana dili Türkçe olan bir kimseye ikincil bir dil olan Arapça; en kolay, en sistemli ve en hızlı bir şekilde nasıl öğretilir? Bunu başarabilmek için günümüzde Dilbilim diye adlandırılan ve “dillerin gelişimlerini, zaman içinde uğradıkları değişiklikleri, aralarındaki bağları ses, şekil, anlam ve söz dizimi bakımından genel veya karşılaştırmalı olarak inceleyen ilim, lisâniyat, lengüistik.” (Ayverdi & Topaloğlu, 2010) şeklinde tanımlanan, görevi ise “çok yönlü, karmaşık ve gizemli bir varlık olan dili tüm boyutlarıyla inceleyen” (Toklu, 2009, s. 17) Teorik Dilbilim ve Uygulamalı Dilbilim diye iki bölümden oluşan bilim dalından nasıl yararlanılabilir? İşte biz de bu çalışmamızda sesbilgisi, sesbilim, tarihsel dilbilim, anlambilim, kelimenin yapısı ve sözdizimi gibi birçok bilim dalını içine alan Teorik Dilbilim ve yabancı dil öğretimi, psikodilbilim ile toplumsal dilbilimi kapsayan Uygulamalı Dilbilim bölümlerinden ağırlıklı olarak çalışmamızı ilgilendiren “Kelime Yapısı” ve “Yabancı Dil Öğretimi” dallarından istifade etmeye çalıştık. Günümüz Türkiye’sinde dil öğretimi ve öğrenimi ele alındığında; genelde dört temel dil becerisi dediğimiz dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirmek ve bu becerileri iletişimde kullanmak isteyenlerin tercih ettikleri metot, ya da klasik gramer temelli dediğimiz tarih, edebiyat, din ve felsefe gibi alanlarda yazılan

edebi, ilmi belge ve kitaplar gibi yazılı kaynakları asıllarından okuma ve inceleme için geliştirilen metotlar biçiminde yapılmakta olduğunu söyleyebiliriz.

Çalışmamız olan *Ana dili Merkezli Kodlamalı Yabancı Dil Öğretimi*'nde Ana dili Türkçe olan bir kimseye Arapçayı öğretmede düzey olarak; “Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, Öğrenme, Öğretme, Değerlendirme” çerçevesinde oluşturulan dil pasaportundaki “Temel Kullanıcı: A1-A2”, “Bağımsız Kullanıcı: B1-B2” ve “Deneyimli Kullanıcı: C1-C2” düzeylerinden sadece Temel kullanıcı düzeyini/A1-A2’yi kapsamaktadır. (Toklu, 2009, s. 214-224)

Dilbilgisi, Anlam ve Bağlam

Dil öğretimi konusunda klasik gramer temelli öğretim metotlarına tepki olarak doğan ve birçok yeni yöntemleri içinde barındıran metotlarında günümüzde eleştirildiği, dilbilgisini tamamen dışlamış olmalarının bir noksanlık olduğu kanaati hasıl olmuş ve öğrenilen bir yabancı dilde ileri seviyeye ulaşabilmede dilbilgisinin kaçınılmaz olduğu dillendirilmiştir. Ancak bir dilin öğretilmesinde sadece o dilin yapısal tarafını oluşturan dilbilgisi kuralları üzerinde gereğinden fazlaca durup, anlam ve bağlam yönünü göz ardı etmek doğru değildir. Dolayısıyla dilbilgisi kuralları, her ne kadar dilin kullanımı ile ilgili genel bir izlenim verseler de iletişim kurabilmek ve o dili toplumsal bağlamda kullanabilmek için yeterli değildir. Doğru cümleler kurabilmek için kurallara ihtiyacımız olduğu gibi anlamlı cümleler kurabilmek için de anlamlı kelimelere ve bu kelimelerin hangi bağlamlarda kullanıldığı bilgisine ihtiyacımız vardır. Biz zihnimizdeki anlamlı bir ifadeyi dile getirirken onu dilimizin yapısal özelliklerine giydirek gerçekleştirebilmekteyiz. Her dilde, muhataba verilmek istenen mesajlar tabii ki o dilin kendine özgü yapısal kurallarına göre biçimlendirilerek ifade edilir. Ancak dilbilgisindeki bu söz dizimini bilmek tek başına yeterli olmaz. Bir dilde temel amaç iletişimi en iyi bir şekilde gerçekleştirmek olduğuna göre dilin anlam ve bağlamından koparılarak muhataba istenilen mesajı doğru bir biçimde vermek mümkün değildir. Kısacası dilde meramın karşıya iyi bir şekilde ifade edilmesi dilbilgisi, anlam ve bağlam üçgeninde tahakkuk etmektedir. (Güler, 2004, s. 169-182)

Ana Dilin Yeri ve Önemi

Temel seviyede (A1-A2) yabancı bir dilin öğretiminde Ana dilin katkısı oldukça fazladır. Çünkü hayata gözünü açan ve dünyaya bir birey olarak gelen çocuğun Ana dili; başlangıçta anneden ve en yakın çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunulan çevrelerden öğrenilen, insanın bilinçaltına inen ve bireyin bir toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir.

Günümüzde eğitim anlayışı, sağlıklı düşünmenin temelinde dilin işleyiş düzeninin kavranmasının etkin olduğunu kabul etmektedir. Bu nedenle bireyin Ana dilini güvenle kullanır duruma getirilmesini gerekli görür. Bundan yola çıkarak kişinin eğitimi ile Ana dili arasında doğrudan bir bağlantı olduğunu kabul etmektedir.

Ana diliyle eğitim veren eğitim kurumlarında dersler Ana dili üzerinden verilmektedir. Bu derslerin anlaşılmasının temelinde Ana dilini iyi bilmek yatmaktadır. Ayrıca bütün öteki dersler de Ana dili dersinin malzemesini oluştururlar. Böylece Ana dili dersi diğer derslerle tamamlayıcı bir nitelik taşımaktadır. Öğrenci Ana dilini bildiği ölçüde öteki dersleri anlar, düşünce yapısı gelişir; düşünce yapısı geliştikçe de Ana diline egemen olur. Dile egemenliğin yetersizliği; öğrencinin bilgilerini genişletme ve derinleştirme etkinliğinde de olumsuz etkisini göstermektedir.

Ana dili öğretimi çerçevesinde verilen dilbilgisi derslerinin amaçlarından biri, bireyin Ana dilinin yapılarını, olanaklarını öğrenerek açık, sağlam ve etkili bir iletişim gerçekleştirmesini sağlamaktır. Diğer bir amacı ise ikinci bir dil - yabancı dil - öğreniminde o dilin kurallarını kavrayıp Ana diliyle karşılaştırmasını olanaklı kılmaktır.

Dilbilgisi kavramlarını ve kendi dilinin kurallarını yeterince iyi bilmeyen biri, yabancı bir dili gerektiği gibi öğrenemez. Dolayısıyla ciddi bir Ana dili öğretimi, yabancı dil öğretiminde başarı sağlamaya da yardımcı olur.

Netice itibarıyla denilebilir ki, kavramlar dil içinde oluşur. Duygular, düşünceler, yargılar dil ortamında gerçekleşir. Kişinin eğitime yatkınlığı, öncelikle Ana dilindeki yeterliğine

bağlıdır. Ana dilinin işleyiş düzenini iyi kavrayan, okuduğunu kolay anladığı gibi, duyup düşündüğünü eksiksiz anlatmayı başarır. Bu nedenle her düzeydeki eğitim öğretimde Ana diline ağırlık verilmelidir. (Aydın, 2007, s. 11-13)

Kur'an-ı Kerim'de Türkçeleşmiş Kelimeler

Ana dili Merkezli Kodlamalı Yabancı Dil Öğretimi konu başlıklı çalışmamızın temelini, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi'nde, yazımını bitirmiş olduğum "*Kur'an-ı Kerim'den Türkçeleşmiş Kelimelerin Arapça Öğretiminde Kullanımı*" konulu tezim oluşturmaktadır.

Kur'an-ı Kerim'de geçen ve sonrasında dilimizde kullanılarak Türkçeleşmiş kelimelerin tespiti yapılmaya çalışılmıştır. Bu kelimelerin tespitinde çeşitli Kur'an-ı Kerim kök analiz programları (The Quranic Arabic Corpus, 2020) ve çeşitli Türkçe (Ayverdi & Topaloğlu, 2010), Arapça-Türkçe (Erkan, 2006) sözlükler ve kitaplardan (el-Hûlî, 2017, s. 53-54) istifade edilmiştir. Bu bölümde tespit edilen Türkçeleşmiş kelimelerin içinden Arapça öğretiminde en çok günümüzde kullanılan varyantları özenle seçilmeye çalışılmıştır. Kelimelerin seçiminde ağırlıklı sülasi kökler üzerinde çalışılmış olup bu kökten Türkçeleşmiş kelimelerin bulunamaması halinde diğer sülasi mezid, ruba-i mücerred ve ruba-i mezid köklerinden istifade edilmiştir (Bahâ'uddîn, 2015, s. 37-45).

Çalışma neticesinde, temel kaynağımız olan Kur'an-ı Kerim'de (Abdülbâkî, 2007), 1710 kök kelime, 66 adet kişi ve yer İsmi bulunmakta böylece 1776 adet kelimedenden toplam 12.447 türevde 54.565 adet kelime kullanıldığı tespit edilmiştir. Kur'an-ı Kerim'den Türkçeleşen kök kelimeler, 900 kök kelimenin üzerindedir. Türkçeye ödünçlenen bu kelimeler, Kur'an-ı Kerim'deki 1710 kök kelime açısından ele alındığında yarısından biraz fazlasının Türkçemize geçmiş olduğu gerçeğini ortaya çıkarmıştır (Çanga, 1986).

Çalışmamız olan *Ana dili Merkezli Kodlamalı Yabancı Dil Öğretimi*'nde Avrupa Ortak Çerçeve Metni ve Dil Pasaportu Kriterleri göz önünde bulundurulmuştur. Bu çalışmada Arapça öğrenmek isteyen öğrencilerin için ağırlıklı olarak Kur'an-ı Kerim'den Türkçeleşmiş ve güncel

olarak kullanılan kelimeler, öğrencilerin bildikleri ya da aşına oldukları kelimeler Arapça öğretiminde kullanılmaya çalışılmıştır. Böylece Arapça öğrenmek isteyen öğrenci yeni kelime ezberleme ya da öğrenimiyle uğraşmayacak daha çok o dilin konuşma ile ilgili yapısını ve her dilde aşağı yukarı bulunan şahıs zamirleri, işaret isimleri, tamlamalar, fiil çekimleri, kelime yapısı ve benzeri şeyleri konuşmaya yönelik uygulamalar yaparak öğrencinin konuşma becerisini en hızlı ve kolay bir şekilde başarabilmesi hedeflenmiştir. Bu aşamada kurulan cümlelerin her iki dilde de anlam ve bağlam ilişkilerinin kavranılması özellikle amaçlanmıştır. Ayrıca Kelimelerin tespitinde Arap alfabesinin harf sırası takip edilmiş, Kur'an-ı Kerim'den Türkçeleşmiş kelimelerin tespiti kelime kökü, Kur'an-ı Kerim'deki kullanımı, Türkçedeki kullanımı, kelime türü, geçtiği bir surenin ismi ve numarası ile beraber ayet numarası ve Kur'an-ı Kerim'de bulunma adedi tablolar halinde hazırlanmış olup, hazırlanan bu tablolar Arap Alfabeti sırası gözetilerek her bir harf için birkaç örnek serpiştirilerek bu çalışmada tablolar şeklinde kullanılmıştır.

Aşağıda Arap Alfabeti harflerinin her biri için harf sıralı bir şekilde Kur'an-ı Kerim'den Türkçeleşmiş kelimelere örnekler, tablolar halinde sunulmuştur:

Elif (ا) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ا ب د	أَبَدًا	Ebedi	Za rf	el-Mâide 5/119	28

ر	أَثَر	Eser	m	İsi	el-Fetih 48/29	21
ي	أَتَى	Ati	m	İsi	Meryem 19/93	549
ر	أَجْر	Ecir	m	İsi	et-Tegâbün 64/15	108
ي	أَدَاء	Eda	m	İsi	el-Bakara 2/178	6

Be (ب) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi	
ع	بَدَعَ	Bidat	m	İsi	el-Ahkâf 46/9	4
ن	بَدَن	Beden	m	İsi	Yûnus 10/92	2

و	بَدُو	Bedevi	m	İsi	Yûsuf 12/100	31
را	بَرَاءة	Berat	m	İsi	et-Tevbe 9/1	31
رك	بَرَكَات	Bereke	m	İsi	el-A'râf 7/96	32

Te (ت) Harfî

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi	
ت ج ر	تِجَارَة	Ticaret	m	İsi	es-Saf 61/10	9
ت رك	تَرَكَ	Terk	m	İsi	en-Nisâ 4/176	43
ت ل و	تِلَاوَتِه	Tilavet	m	İsi	el-Bakara 2/121	63

ت م م	تَمَامًا	Tama m	Sıf at	el-En'âm 6/154	22
ت و ب	تَوْبَةً	Tövbe	İsi m	et-Tahrîm 66/8	87

Se (ث) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ث ب ت	ثَابِتٌ	Sabit	Sıf at	İbrâhîm 14/24	18
ث ق ل	تَفِيْلًا	Sakil	Sıf at	el-Müzemmil 73/5	28
ث ل ث	تَلْتًا	Sülüs	Sıf at	en-Nisâ 4/11	32
ث ن ي	يَسْتَنْوُ نَ	İstisna	İsi m	el-Kalem 68/18	29

ث و ب	تَوَابُ	Sevap	İsi m	en-Nisâ 4/134	28
----------	---------	-------	----------	---------------	----

Cim (ج) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ج ب ب	الْجُبِّ	Cübbe	İsi m	Yûsuf 12/10	2
ج ذ و	جَذْوَةٌ	Cezve	İsi m	el-Kasas 28/29	1
ج ز ي	فَجْرَاؤُهُ	Ceza	İsi m	en-Nisâ 4/93	118
ج س د	جَسَدًا	Ceset	İsi m	el-Enbiyâ 21/8	4
ج ل س	الْمَجَالِ س	Meclis	İsi m	el-Mücâdele 58/11	1

Ha (ح) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ح ب س	يَحْبِسُهُ	Hapis	İsi m	Hûd 11/8	2
ح ج ج	حَجَّ	Hac	İsi m	Âl-i İmrân 3/97	33
ح ر ب	يَحْرِبُ	Harp	İsi m	el-Bakara 2/279	11
ح ز ن	الْحُزْنَ	Hüzün	İsi m	Yûsuf 12/84	42
ح ب س	الْحِسَابِ	Hesap	İsi m	el-Mü'min 40/17	109

Ĥa (خ) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
خ ب	بِخَبْرٍ	Haber	İsi m	en-Neml 27/7	52
خ ب	خَرَابَهَا	Harap	İsi m	el-Bakara 2/114	2
خ ج	إِخْرَاجٍ	İhraç	İsi m	el-Bakara 2/217	182
خ ط	الْخُرْتُومِ	Hortu m	İsi m	el-Kalem 68/16	1
خ ق	لَنْ تُخْرَقَ	Harika	Sıf at	el-İsrâ 17/37	4

Dal (د) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
د خ ل	دَاخِلُونَ	Dahil	İsi m	el-Mâide 5/22	126
د ر ج	دَرَجَةٌ	Derece	İsi m	el-Hadid 57/10	20
د ر س	دَّرَسُونَ	Ders	İsi m	el-Kalem 68/37	6
د ل ل	دَلِيلًا	Delil	İsi m	el-Furkân 25/45	8
د ي ن	دِينٍ	Din	İsi m	el-Kâfirûn 109/6	101

Zel (ذ) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ذ ك ر	ذِكْرٌ	Zikir	İsi m	en-Nûr 24/37	292
ذ ل ل	ذِلَّةٌ	Zillet	İsi m	Yûnus 10/27	24
ذ م م	ذِمَّةٌ	Zimme t	İsi m	et-Tevbe 9/8	5
ذ ه ب	ذَاهِبٌ	Mezhe p	İsi m	es-Sâffât 37/99	56
ذ و ق	ذُوقُوا	Zevk	İsi m	Âl-i İmrân 3/181	63

Ra (ر) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ر أ س	رَأْسِهِ	Reis	İsi m	el-Bakara 2/196	18
ر ب و	تَرْبِيَتِكَ	Terbiy e	İsi m	eş-Şuarâ 26/18	20
ر ح ب	مَرْحَبًا	Merha ba	İsi m	es-Sâd 38/60	4
ر ح ل	رَحْلَةً	Merhal e	İsi m	el-Kureyş 106/2	4
ر ح م	رَحْمَةً	Rahme t	İsi m	Yâsin 36/44	339

Zey (ز) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
زر ع	تَزْرَعُونَ	Ziraat	İsim	Yûsuf 12/47	14
زك و	زَكَاةً	Zekat	İsim	el-Kehf 18/81	59
زل ل	زَلَّيْتُمْ	Zelil	Sıfat	el-Bakara 2/209	4
زو ر	زُرْتُمْ	Ziyaret	İsim	et-Tekâsür 102/2	6
زي ت	الرَّيُّونَ	Zeytin	İsim	en-Nahl 16/11	8

Sin (س) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
س أ ل	سَأَلَ	Sual	İsi m	el-Meâric 70/1	129
س ب ب	سَبَبًا	Sebep	İsi m	el-Kehf 18/85	11
س ج د	الْمَسْجِدَ	Mescit	İsi m	el-Fetih 48/27	92
س ج ل	السِّجِلِّ	Sicil	İsi m	el-Enbiyâ 21/104	4
س ح ر	سِحْرًا	Sihir	İsi m	en-Neml 27/13	63

Şin (ش) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ش ب ه	شَّيْءٌ	Teşbih	İsi m	en-Nisâ 4/157	12
ش ج ر	شَجَرَةٌ	Şecere	İsi m	Tâ-Hâ 20/120	27
ش خ ص	تَشَخُّصٌ	Şahıs	İsi m	İbrâhîm 14/42	2
ش ر ي	اشْتَرَوْا	Müşter i	İsi m	el-Bakara 2/86	25
ش طن	الشَّيْطَانُ	Şeytan	İsi m	Yûsuf 12/5	88

Sad (ص) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ص ب ح	صَبَاحٌ	Sabah	İsi m	es-Sâffât 37/177	45
ص ب ر	صَبْرًا	Sabır	İsi m	el-Kehf 18/75	103
ص ح ف	صُحُفًا	Sahife	İsi m	el-Beyyine 98/2	9
ص د ق	صَادِقٌ	Sadık	İsi m	Meryem 19/54	155
ص ن ع	صَنَعَةٌ	Sanat	İsi m	el-Enbiyâ 21/80	20

Dad (ض) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ض د د	ضِدًّا	Zıt	Sıf at	Meryem 19/82	1
ض ر ب	ضَرَبَ	Darbe	İsi m	Muhammed 47/4	58
ض ر ر	ضِرَارًا	Zarar	İsi m	et-Tevbe 9/107	74
ض ع ف	ضَعِيفًا	Zayıf	Sıf at	en-Nisâ 4/28	52
ض م م	اضْمُمُ	Zam	İsi m	el-Kasas 28/32	2

Ta (ط) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ط ب ق	طَبَيِّ	Tabak	İsi m	el-İnşikâk 84/19	4
ط ر ف	طَرَفًا	Taraf	İsi m	Âl-i İmrân 3/127	11
ط ف ل	طِفْلًا	Tıfıl	İsi m	el-Mü'min 40/67	5
ط ل ب	طَلَّبًا	Talep	İsi m	el-Kehf 18/41	4
ط ه ر	يَطْهَرُونَ	Tahare t	İsi m	el-Bakra 2/222	31

Za (ظ) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ظ فر	أَظْفَرَكُمْ	Zafer	İsi m	el-Fetih 48/24	2
ظ م	ظَلَمًا	Zulüm	İsi m	en-Nisâ 4/10	315
ظ ن	الظَّنِّ	Zan	İsi m	el-Hucurât 49/12	69
ظ ر	ظَاهِرًا	Zahir	Sıf at	er-Rûm 30/7	59

Ayın (ع) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
--------------------	---------------------------	-----------------------------	--------------------	--	--------------------------

ع ب د	بِعِبَادَةٍ	İbadet	İsi m	el-Kehf 18/11	275
ع ب ر	لَعِبْرَةٍ	İbret	İsi m	en-Nûr 24/44	9
ع ج ل	الْعَاجِلَةَ	Acele	Sıf at	el-İsrâ 17/18	47
ع د ل	عَدْلٍ	Adalet	İsi m	el-Bakara 2/123	2
ع ذ ر	عُذْرًا	Özür	İsi m	el-Kehf 18/76	12

Gayım (غ) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
--------------------	---------------------------	-----------------------------	--------------------	--	--------------------------

و	غ د	غذاء	Gıda	İsi m	el-Kehf 18/62	16
ر	غ ر	غُرُورٍ	Gurur	İsi m	el-Mülk 67/20	27
ص ب	غ	عَصَبًا	Gasp	İsi m	el-Kehf 18/79	1
ز	غ م	يَتَعَامَرُونَ	Gamze	İsi m	el-Mutaffifin 83/30	1
ر	غ و	مَغَارَاتٍ	Mağar a	İsi m	et-Tevbe 9/57	4

Fe (ف) Harfi

Ke	K.K.	Türkçe	Ke	Kelimenin	K.K. de
lime Kökü	deki Kullanımı	deki Kullanımı	lime Türü	Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	Bulunma Adedi

ف ت ر	فَتْرَةٌ	Fetret	m	İsi	el-Mâide 5/19	3
ف ت ق	فَتْرًا	Fıtık	m	İsi	el-Enbiyâ 21/30	1
ف د ي	فِدْيَةٌ	Fidye	m	İsi	el-Bakara 2/196	13
ف ر ي	أَفْتِرَاءً	İftira	m	İsi	el-En'âm 6/140	60
ف ق ر	الْفَقِيرَ	Fakir	at	Sıf	el-Hac 22/28	14

Kaf (ق) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
--------------------	---------------------------	-----------------------------	--------------------	--	--------------------------

ق ب ر	قَبْرِهِ	Kabir	m	İsi	et-Tevbe 9/84	8
ق ب ل	قِبْلَتُهُمْ	Kıble	m	İsi	el-Bakar 2/145	294
ق ت ل	قَتَلَ	Katil	m	İsi	el-Bakara 2/251	170
ق ر ب	قُرْبَانًا	Kurba n	m	İsi	el-Mâide 5/27	96
ق س م	قِسْمَةٌ	Kısmet	m	İsi	el-Kamer 54/28	33

Kef (ك) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi	
ك ت ب	كَاتِبٌ	Katip	m	İsi	el-Bakara 2/282	319

ر	ك د	انْكَدَرَتْ	Keder	m	İsi	et-Tekvir 81/2	1
ب	ك ع	الْكَعْبَةَ	Kâbe	m	İsi	el-Mâide 5/97	4
ف ل	ك	كَفِيلًا	Kefil	m	İsi	en-Nahl 16/91	10
م	ك ل	كَلَامَ	Kelam	m	İsi	el-Fetih 48/15	75

Lam (ل) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi	
م	ل ح	لَحْمٌ	m	İsi	el-Bakara 2/173	12

ذ	ل ذ	لَذَّةٌ	Lezzetl	Sıf	es-Sâffât 37/46	3
ظ	ل	يَلْفِظُ	Lafız	İsi	Kâf 50/18	1
ب	ل ق	الْألقَابِ	Lakap	İsi	el-Hucurât 49/11	1
ح	ل و	لَوْحٍ	Levha	İsi	el-Bürûc 85/22	6

Mim (م) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi	
ن	م ت	الْمَتِينِ	Metin	İsi	ez-Zâriyât 51/58	3

د	م د	مُدَّةٌ	Müdde	İsi	et-Tevbe 9/4	32
ج	م ز	مِرَاجُهُ	Mizaç	İsi	el-Mutaffifin 83/27	3
ك	م ل	مُلْكٌ	Mülk	İsi	et-Tevbe 9/116	206
ل	م ل	مِلَّةٌ	Millet	İsi	el-Bakara 2/135	18

Nun (ن) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ن ب أ	نَبِيٍّ	Nebi	İsi m	ez-Zuhruf 43/6	160
ن ب ت	نَبَاتًا	Nebat	İsi m	en-Nebe' 78/15	26

ن د م	النَّدَامَةُ	Nedam et	İsi m	Yûnus 10/54	7
ن س ل	نَسْلُهُ	Nesil	İsi m	es-Secde 32/8	4
ن ش ر	نَشْرًا	Neşir	İsi m	el-Mürselât 77/3	21

He (ه) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ه ب و	هَبَاءٌ	Heba	İsi m	el-Furkân 25/23	2
ه د ي	هَدِيَّةٌ	Hediye	İsi m	en-Neml 27/36	316

ل	ه ل	الأهْلَة	Hilal	İsi m	el-Bakara 2/189	5
ي	ه و	هَوَاء	Hava	İsi m	İbrâhîm 14/43	38
أ	ه ي	هَيْئَة	Heyet	İsi m	Âl-i İmrân 3/49	4

Vav (و) Harfi

Ke lime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi
ش	و ح ش	الْوَحْشِ	Vahşi at	Sıf et-Tekvir 81/5	1
ي	و ح ي	وَحْيِي	Vahiy m	İsi en-Necm 53/4	78

و ر ث	مِيرَاثٌ	Miras	m	İsi	Âl-i İmrân 3/180	35
و س ل	الْوَسِيلَةَ	Vesile	m	İsi	el-Mâide 5/35	2
و س م	سَنَسِيْمُهُ	Mevsi	m	İsi	el-Kalem 68/16	2

Ye (ي) Harfi

K elime Kökü	K.K. deki Kullanımı	Türkçe deki Kullanımı	Ke lime Türü	Kelimenin Bulunduğu Bir Sure ve Ayet	K.K. de Bulunma Adedi	
ي أ س	يَيْسٌ	Yeis	m	İsi	el-Mâide 5/3	13
ي ت م	الْيَتِيمِ	Yetim	at	Sıf	ed-Duhâ 93/9	23
ي ق ظ	أَيْقَاطًا	İkaz	m	İsi	el-Kehf 18/18	1

ي م ن	الْيَمِينِ	Yemin	m	İsi	el-Vâkıa 56/27	71
ي و م	يَوْمِ	Yevmi	m	İsi	el-Fâtiha 1/4	405

Kura'an-ı Kerim'den Türkçeleşmiş “Katip”³¹⁴ kelimesinin sadece örnek teşkil etmesi bakımından geçmiş zaman ve Türkçemizdeki zamirlerin hedef dil olan Arapçada kodlanmasını gösteren örnek, bir tablo şeklinde verilmiştir.

Şahıs Zamirleri		Kelime	Katip
Türkçe	Arapça	Geçmiş Zaman	
Ben	أنا	Yazdım. (E-B)	كَتَبْتُ

³¹⁴ el-Bakara 2/282.

Sen	أَنْتَا	Yazdın (E)	كَتَبْتِ
	أَنْتِ	Yazdın (B)	كَتَبْتِ
O	هُوَ	Yazdı (E)	كَتَبَ
	هِيَ	Yazdı (B)	كَتَبَتْ
Biz	نَحْنُ	Yazdık	كَتَبْنَا
Siz	أَنْتُمَا	İkiniz Yazdınız (E-B)	كَتَبْتُمَا
	أَنْتُمْ	Yazdınız (E)	كَتَبْتُمْ
	أَنْتُنَّ	Yazdınız (B)	كَتَبْتُنَّ
Onlar	هُمَا	İkisi Yazdı (E-B)	كَتَبَا
	هُمْ	Yazdılar (E)	كَتَبُوا
	هُنَّ	Yazdılar (B)	كَتَبْنَ

Sonuç

İnsanı insan yapan ve onu diğer varlıklardan ayırt eden en temel özelliklerin başında “Dil ve Düşünce” gelir. Hakikatte düşünme ile konuşma aynı hadisenin değişik tezahürleri olarak kendilerini gösterirler.

Her canlı ve olgu bir sisteme ve bir kurala tabidir. Hz. Allah’ın yarattığı her şey Sünnetullah dahilindedir. Özetle hiçbir şey kuralsız ve tesadüfi değildir. Yaşayan, değişen, gelişen ve büyüyen bir olgu olan dilin de gelişi güzel kuralsız olması elbette düşünülemez.

Kur’an-ı Kerim’in doğru olarak anlaşılması, her türlü bozulma tehlikelerine karşı muhafazası ve orijinal bir metin olarak sonraki nesillere aktarılabilmesi, dil, gramer ve dilbilim alanında titiz çalışmaları ve araştırmaları gerekli kılmıştır.

Dil, sınırlı sayıda sözcük ve kurallardan yararlanarak türetilebilecek sınırsız sayıda tümceden oluşan bir bütündür

Dünyada dilin tanımını ilk defa yapan, kuramsallaştıran ve Arapça kelimelerin türeme biçimlerini de ciddi bir şekilde inceleyen, bu bağlamda “el-iştikâku’l-ekber” tabirini ilk defa kullanan ve bu suretle Arap dili etimolojisinin temellerini atan ve çalışmalarının hemen hepsini dil alanında yapan İbn Cinnî’dir.

Çevredeki her türlü olayları beynimize inanılmaz bir derecede mükemmel bir şekilde iletmekte olan duyularımız, beynin dışı açılan pencereleri olarak nitelenmektedirler.

Doğru cümleler kurabilmek için kurallara ihtiyacımız olduğu gibi anlamlı cümleler kurabilmek için de anlamlı kelimelere ve bu kelimelerin hangi bağlamlarda kullanıldığı bilgisine ihtiyacımız vardır.

Bir dilde meramın karşıya iyi bir şekilde ifade edilmesi ancak dilbilgisi, anlam ve bağlam üçgeninde tahakkuk etmemesiyle mümkün olabilir.

Ana diliyle eğitim veren eğitim kurumlarında dersler Ana dili üzerinden verilmektedir. Bu derslerin anlaşılmasının temelinde Ana dilini iyi bilmek yatmaktadır.

Dilbilgisi kavramlarını ve kendi dilinin kurallarını yeterince iyi bilmeyen biri, yabancı bir dili gerektiği gibi öğrenemez.

Kavramlar dil içinde oluşur. Duygular, düşünceler, yargılar dil ortamında gerçekleşir. Kişinin eğitime yatkınlığı, öncelikle Ana dilindeki yeterliğine bağlıdır. Ana dilinin işleyiş düzenini iyi kavrayan, okuduğunu kolay anladığı gibi, duyup düşündüğünü eksiksiz anlatmayı başarır.

Kur'an-ı Kerim'den Türkçeleşen kelimelerin, yabancı bir dil olarak Arapça öğrenimi gören bir öğrencinin kelime ezberleme yükünü büyük ölçüde azaltacağı kanaati oluşmuştur. Ayrıca Arapçanın öğretimi, Ana dili Merkezli olarak planlanmış olması, anadilde kazanılmış "Dil Edinimi", öğretilmek istenilen hedef dil Arapçaya "Kodlamalı" bir biçimde aktarımını daha kolay ve zevkli hale getirileceği düşünülmektedir.

Öneriler

Yabancı bir dil olarak Arapçayı anlayabilmek ve konuşabilmek için ilk edineceğimiz davranış biçimi dikkatli ve sabırlı bir dinleyici olmaktan geçer.

Yabancı bir dil olarak Arapçayı öğretmek için genel hatlarıyla Türkçemizde bulunan zamir, isim, sıfat, zarf, nesne, tamlama gibi kavramların neyi ifade ettiği öğrencilere kavratılmalı.

Türkçemizdeki cümle çeşitleri ve öğeleri hakkında öğrenciler bilgilendirilmeli.

Zihindeki aktif kelimelerin, meramı ifade etmede, en basit ve anlaşılır biçimiyle kullanılmasını sağlamak.

Unutulmamalıdır ki, dil öğrenmenin temelini “anlamak” ve “anlatmak” oluşturmaktadır. Bunun ilk ve temel göstergesi de iyi/dikkatli bir dinleyici olmaktan geçer.

Cümleyi oluşturan sözcüklerin, cümle içindeki anlam ve bağlam açısından ele alınması ve öğrenciye öğretilmesi.

Türkçemizde karşımıza çıkan herhangi bir kelimenin nasıl bir kelime olduğunu tespiti hususunda öğrenciye yeterli bilginin verilmesi hedef dildeki kodlamayı daha da koylaştıracığı umulmaktadır.

Fiil çekimlerini zamanlara göre nasıl yapıldığını temel seviyede (A1-A2) geçmiş, şimdiki ve gelecek zaman kiplerinde öğretilmesi.

Yabancı dil öğretiminde öğrenciye %25 dilbilgisi kuralları öğretilip, %75 sırasıyla dinleme, anlama ve konuşmaya yönelik uygulamaların yapılması.

Yabancı dil ile ilgili kullanılan metinlerin tamamının dinleme derslerinde hedef dilde (Arapça) seslendirilmiş olarak öğrenciye dinletilmesi.

Son olarak yabancı bir dil olarak Arapçanın öğretilmesi, “Tam Öğretme” ve “Tam Öğrenme” düsturu ile gerçekleştirilmesi, bizce yabancı dil öğretimi ve öğreniminde olmazsa olmazlarından biridir.

Kaynakça

Abdülbâkî, M. F. (2007). *el-Mu'cemü'l-müfehres li-elfâzi'l-Kur'ani'l-Kerîm* (Cilt 1). Kahire, Mısır: Dar el-Hadith.

Akbaş, R. (2016). Arap Gramer İlminin Tanım Düzeyindeki Hermenötik Boyutu ve Çeşitleri Üzerine Bir İnceleme. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* , 9 (45), 7.

Aydın, T. (2007). *Arapça ve Türkçede Cümle Yapısı, Yabancılara Arapça Cümle öğretimi -Karşıtsal Çözümleme-*. Ankara: Yayınlanmış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Ayverdi, İ., & Topaloğlu, A. (2010). *Kubbealtılugatı Misalli Büyük Türkçe Sözlük* (Cilt 1). (K. C. Bayar, Dü.) İstanbul: Seçil Ofset.

Bahâ'uddîn. (2015). *Cevap Anahtarlı ve Fiil Çekim Cetvelli Arapça Dilbilgisi Sarf-Nahiv*. (H. Elmalı, Dü.) İstanbul: Rağbet Yayınları.

Cinnî, E.-F. O. *el-Hasâis* (Cilt I). el-Mevsilî el-Bağdâdî, , C.I S.34.

Çanga, M. (1986). *Kur'an Kelimelerinin Anahtarı*. İstanbul: Timaş.

Çelebi, İ. (2010). *Sünnetullah*. Mart 16, 2020 tarihinde TDV İslâm Ansiklopedisi: <https://www.islamansiklopedisi.org.tr/> adresinden alındı

Demir, R. (2008). *Arap Dilbilimcilere Göre Dilin Kaynağı Meselesi*. İstanbul: Yayınlanmış Doktora Tezi. M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Demirel, Ö. (2016). *Yabancı Dil Öğretimi: Dil Pasaportu Dil Biyografisi Dil Dosyası*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

el-Hûlî, M. A. (2017). *Arapça Öğretim Metotları*. (C. Akçay, Çev.) İstanbul: Akdem Yayınları.

Erkan, A. (2006). *Arapça-Türkçe Büyük Sözlük El-Beyan* (Cilt 1-2). İstanbul: Yasin Yayınevi.

Et-Tayyar, b. M. (2011). *et-Tefsirü'l-Lugavi li'l-Kur'ani'l-Kerim* (Cilt 1). Demman: Dar İbni'l Cevzi.

Güler, İ. (2004). Dil Öğretimi, Dilbilgisi ve Arapça. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* , 13 (2), 169-182.

Korkmaz, Ö., & Mahiroğlu, A. (2007). Beyin, Bellek ve Öğrenme. *Kastamonu Eğitim Dergisi* , 15 (1), 93-104.

Sever, R. (2005). Coğrafya Öğretim Programlarında Doğal Mevsim Kavramı. *Doğu Coğrafya Dergisi* , 10 (13), 120.

The Quranic Arabic Corpus. (2020). *Quran Dictionary*. Ocak 17, 2020 tarihinde The Quranic Arabic Corpus: <http://corpus.quran.com/qurandictionary.jsp> adresinden alındı

Toklu, M. O. (2009). *Dilbilime Giriş*. Ankara: Akçağ.

Yavuz, M. (1996). *İbn Cinnî Hayatı ve Arap Gramerindeki Yeri*. İstanbul: Yayınlanmış Doktora Tezi. İ.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Yavuz, M. (1999). *TDV İslâm Araştırmaları Merkezi*. Ocak 18, 2020 tarihinde TDV İslâm Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/ibn-cinni> adresinden alındı

Yılmaz, E., Yavuz, H., & Avan, L. (2018). *Coğrafya Ders Kitabı I*. Ankara: MEB.

Yolcu, M. (2002). *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi* , II (3), 19-73.